Cutezătorii

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

39

JOI, 26 SEPT.
1968, ANUL II Nr. 53

Cutezătorii
Jobarat 36
Cutezătorii 36

ÎN FIECARE JOI, PUNCTUALI LA ÎNTÎLNIRE!

Foto: GR. PREPELIȚĂ

ECRAN

DIALOG VIBRANT

Martore ale unei culturi şi ale unei civilizaţii milenare, leagăne de istorie pentru poporul nostru, constituind părţi din străvechea vatră a Daciei, pămînturile cuprinse azi de hotarele judeţelor Caraş-Severin, Timiş şi Arad cunosc, în anii-lumină ai edificării socialiste, o necontenită înflorire.

În judeţele Caraş-Severin, Timiş Arad a continuat în săptămîna trecută ceea ce ne-am obişnuit să intitulăm marele şi rodnicul dialog al conducerii partidului şi statului cu ţara. În zilele de 20 şi 21 septembrie, tovarăşii Nicolae Ceauşescu, secretar general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, preşedintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Ion Gheorghe Maurer, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., preşedintele Consiliului de Miniştri, Ilie Verdeţ, membru al Comitetului Executiv, al Prezidiului Permanent al C.C. al P.C.R., prim vice-preşedinte al Consiliului de Miniştri, şi Maxim Berghianu, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., preşedintele Comitetului de Stat al Planificării, au făcut o vizită de lucru în aceste judeţe, pentru a se consfătui cu activul de partid şi de stat, cu oamenii muncii, despre problemele actuale ale construcţiei noastre socialiste, despre felul cum sînt îndeplinite sarcinile trasate de cel de-al IX-lea Congres şi de Conferinţa Naţională a P.C.R., precum şi de ultimele hotărîri ale partidului şi statului nostru.

Vizita înalţilor oaspeţi a prilejuit întregii populaţii a acestor judeţe, români, maghiari, germani, sîrbi, alte naţionalităţi, o puternică manifestare a dragostei neţărmurite pe care poporul nostru o nutreşte faţă de conducătorii României socialiste. Pîinea şi sarea ospitalităţii, florile şi uralele au constituit dovezi grăitoare ale entuziasmului cu care, pretutindeni la noi, este urmată politica înţeleaptă a partidului, îndreptată necontenit spre desăvîrşirea construcţiei socialiste, străbătută de un profund caracter internaţionalist, dedicată păcii, înţelegerii şi colaborării între toate popoarele lumii.

Cu prilejul acestei vizite, care şi-a înscris printre obiectivele sale numeroase unităţi industriale şi agricole, instituţii de cultură, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a rostit ample cuvîntări, abordînd importante probleme ale politicii noastre interne şi externe, politică generată de interesele fundamentale ale poporului român şi corespunzînd pe deplin nobilelor sale idealuri de prosperitate, de umanitate, de pace. Au luat cuvîntul, de asemenea, numeroşi oameni ai muncii, exprimîndu-şi odată cu bucuria de a avea în mijlocul lor pe conducătorii de partid şi de stat, adeziunea unanimă la principiile marxist-leniniste care stau la temelia politicii demne şi clarvăzătoare a României socialiste.

Cronicar

DUPĂ UN AN...

Cu numărul acesta, dragă prietene cititor, dragă cutezătorule — cum am auzit cu bucurie că îţi place să îţi spui tu însuţi, — revista «Cutezătorii» şi sora ei în limba maghiară «Jóbarát» (în traducere: «Prieten bun») intră în cel de al doilea an de apariţie. Cum s-ar spune, fiindcă au frecventat cu regularitate şcoala (tipografia) şi şi-au scris cu bine temele, iată-le pe amîndouă trecînd clasa...

Am în faţă revista de acum un an, a cărei copertă am făcut-o cît o marcă poştală a nostalgiei şi ţi-am lipit-o în colţul acestei scrisori. Pregătindu-ţi atunci surpriza de a avea o revistă nouă, îţi făcuserăm şi cîteva promisiuni; oare ne-am respectat făgăduielile? Oare noi, redactorii, ne-om fi tratat cu destulă măiestrie gazetărească «temele», ca să merităm să ne luaţi cu voi, mai departe, în clasa mai mare în care aţi promovat? Din scrisorile primite, de-a lungul unui an în care tirajul revistei a crescut de două ori, se pare că da... O, dar voi întotdeauna sînteţi deosebit de generoşi. Cei mai cutezători dintre cutezători n-au ezitat totuşi să ne acorde, cînd o meritam, şi cîte o notă ceva mai mică.

Oricum, ştim că mai avem multe, multe de făcut... Ştim că pentru voi, pentru cei de-o vîrstă cu viitorul, revista aceasta, pe care prietenii voştri buni, redactorii, v-o pregătesc cu dăruire săptămînă de săptămînă, trebuie să fie număr de număr tot mai bogată în conţinut, tot mai frumoasă — oglindă vibrantă a vieţii patriei, oglindă vibrantă a preocupărilor voastre, a minunatei vîrste pe care o trăiţi.

Munca ce ne aşteaptă în continuare nu este uşoară. Dar nu este nici grea, de vreme ce o facem pentru voi, dragi cutezători, nădejdea şi mîndria de mîine a minunatului nostru popor.

Mihai Negulescu

PLENARA CONSILIULUI NAŢIONAL AL ORGANIZAŢIEI PIONIERILOR

În ziua de 20 septembrie a avut loc plenara Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor, care a analizat modul în care s-a desfăşurat vacanţa de vară a pionierilor şi şcolarilor.

În continuare, plenara a luat în discuţie unele schimbări organizatorice. Întrucît tovarăşul Traian Pop a primit alte însărcinări, plenara a desemnat ca preşedinte al Consiliului Naţional al Organizaţiei Pionierilor pe tovarăşul Virgil Radulian.

La lucrările plenarei au participat tovarăşii Leonte Răutu, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., secretar al C.C. al P.C.R., şi Ion Teoreanu, membru supleant al C.C. al P.C.R., şef de secţie la C.C. al P.C.R.

Ceremonialul lansării la apă este emoţionant. Chiar dacă e vorba de un navomodel...

▲ MOARĂ PE ORDÎNCUŞA — MUNŢII APUSENI

BIHAREA
CETATEA VOIEVODULUI MENUMORUT

DE HADRIAN DAICOVICIU
ŞI MIRCEA RUSU

Cel care îşi ia osteneala să străbată distanţa de vreo zece kilometri spre nord-vest de Oradea va zări cu uşurinţă, în imediata apropiere a şoselei ce duce spre Satu Mare, urmele impunătoare ale cetăţii Biharea. Drumeţului nu-i va fi greu nici măcar să-şi dea seama că e vorba despre o cetate: valul de pămînt, larg la bază de 20—30 m şi înalt de 5—7 m, nu poate lăsa nici o îndoială în această privinţă. Pînă aici, profanul şi cunoscătorul istoriei merg alături, dar acum ei se despart; în timp ce primul se va întreba cu uimire căror oameni li se datorează monumentala întăritură, celui de-al doilea îi vor veni îndată în minte cuvintele *Cronicii* notarului anonim al regelui Béla al III-lea, care vorbeşte despre *castrum Byhor* şi despre luptele înverşunate ce s-au purtat pentru apărarea lui.

Nici cunoştinţele istoricului n-ar fi însă complete fără ajutorul, mai recent, al arheologiei. Căci dacă cetatea care-şi inalţă încă semeţ valurile de pămînt e, foarte probabil, chiar reşedinţa lui Menumorut, meleagurile pe care ea se ridică sînt locuite de mult mai multă vreme. Cercetările arheologice, mai vechi ori mai recente, au dovedit că locurile de primprejurul cetăţii Biharea au fost populate încă din perioada eneolitică (a aramei); peste locuirea de atunci (adică de acum aproape 4 000 de ani) s-a suprapus o aşezare din epoca bronzului, aparţinînd cunoscutei culturi Otomani. Urmează în timp, după cît se pare, o locuire din a doua vîrstă a fierului, legată de triburile daco-getice, iar apoi vestigii prefeudale timpurii, datînd din secolele IV—V e.n. Un bordei din sec. V—VI ne aduce cu un pas mai aproape de aşezarea secolelor IX—XI, care se întinde pe o mare suprafaţă la miazăzi de cetatea de pămînt, în grădinile actualului sat Biharea.

Atît despre vremea în care cetatea se găsea în stăpînirea lui Menumorut, cît şi despre perioada de după el, vorbesc descoperirile arheologice recente: 18 morminte de inhumaţie şi, mai cu seamă, două cuptoare de bordeie datînd din secolele X—XI.

Pomenită într-un document din anul 1075, cetatea Biharea (Byhor) va mai apare în hrisoavele din anii 1196, 1220 şi 1226. Deşi nici un izvor nu ne vorbeşte, cel puţin pînă acum, despre situaţia Biharei în vremea năvălirii tătare din 1241, se pare că ea a avut aceeaşi soartă ca şi Oradea: a fost distrusă de năvălitori. Dar în vreme ce Oradea se reface repede după aceste dramatice întîmplări, luînd o amploare din ce în ce mai mare, Biharea se va dezvolta încet şi timp de peste două veacuri va fi pomenită în documente doar ca *villa Byhor* (satul Biharea), cu dreptul modest de a ţine tîrguri. Abia la 1470 se va vorbi din nou despre un tîrg (oppidum) Byhor.

Cetatea de pămînt de aici reintră în istorie într-o pagină glorioasă a luptei celor exploataţi şi obijduiţi: unul din conducătorii răscoalei iobăgeşti din 1514 a lui Gh. Doja, Laurenţiu Mesaroş, se retrage la Biharea împreună cu armata sa. Pe la sfîrşitul sec. XVII- se construiesc aici, chiar peste valul de pămînt, ziduri de piatră de rîu, legată cu mortar, iar la 1703 curuţii lui Rákoczi ocupă cetatea, dînd apoi (ianuarie 1704) o luptă eroică, dar nenorocoasă împotriva oştilor habsburgice. După această dată, cetatea cade definitiv în paragină.

Şi totuşi... Dacă ultima filă din istoria cetăţii Biharea s-a scris cu sînge la începutul anului 1704, mai rămîn încă atîtea de ştiut din existenţa ei aproape milenară. Ce-i drept, nu sînt multe speranţe să le aflăm în arhive, dar în absenţa documentelor scrise cercetările arheologice pot fi de un preţios ajutor.

Memoria
PĂMÎNTULUI
ROMÂNESC

Pe locurile unde se înalţa Cetatea Biharea — Foto: GH. CUCU ▶

DOI REPORTERI PLINI DE ZEL: DUMITRACHE Ş

La Palatul

— Ești scafandru sau cosmonaut? se miră Costel cînd, intrînd în odaia lui Dumitrache, îl găsi costumat într-o salopetă brăzdată de vreo douăzeci de buzunare cu fermoar și avînd pe cap o cască albă, cu vizieră de plastic.

— N-ai ghicit, șuieră Dumitrache dindărătul vizierei. Mă fac pilot de curse!

— Ce fel de curse?

— De automobilism.

— Bravo! N-am știut că ai mașină.

— Am chiar mai multe, vreo două duzini!

Costel se gîndi dacă să-i pună o piedică sau să-i dea o «castană». Dar Dumitrache părea teribil de serios.

— Și unde sînt mașinile astea ale tale?

— Păi nu sînt ale mele!

— A, mormăi Costel, are mașini, dar nu sînt ale lui. Mă întreb dacă nu-mi pierd timpul stînd de vorbă cu tine.

— Zi mai bine că mori de curiozitate! rîse triumfător Dumitrache. Dacă m-ai ruga frumos, poate că ți-aș da niște amănunte, deși nu văd în ce măsură l-ar interesa cilindrii, ambreiajul și bara de direcție pe un poet despre care revista școlii spunea că e «delicat ca o mimoză»...

— Vorbește odată! se înfurie Costel. Altfel e vai de echipamentul tău!

— Ce maniere! oftă Dumitrache. Astea tot din clasicism fac parte?! Dar, fie. Să mergem. Ai să te lămurești la fața locului.

Cinci minute mai tîrziu, Costel se lămuri că se îndreptau spre Cotroceni. Nu încăpea nici o îndoială: Dumitrache îl ducea la Palatul pionierilor. De acest loc, pe Costel îl legau amintiri foarte frumoase. Odată recitase o poezie de-a lui la o șezătoare, în sala de teatru, și fusese aplaudat, și primise flori, și un poet celebru, invitat la șezătoare, spusese ceva foarte frumos despre el, dar Costel nu-și mai amintea exact ce anume, pentru că fusese tot timpul năuc de emoție.

— Pe aici, spuse Dumitrache.

Costel făcu niște ochi gigantici. În fața lor se aliniau, viu colorate, o mulțime de automobile miniaturale, avînd fiecare cîte un loc. Doar caroseria le lipsea.

COSTEL

Pionierilor

— Sînt carturi, îi explică Dumitrache. Am să-ți fac o demonstrație. Se așează într-unul din ele, porni motorul și demară pe aleie, sub privirile uimite ale lui Costel.

— Vreauși eu! spuse acesta.

Profesorul cercului auto începu să rîdă:

— Dar regulile de circulație le-ai învățat? Cunoști modul de conducere? Ai putea să demontezi un cart și apoi să-l montezi la loc?

— E nevoie de toate acestea?

— Firește! Numai așa poți deveni un adevărat cunoscător! Cine se înscrie la cercul nostru învată totul.

— Vreau să învăț totul! declară înflăcărat Costel. Împreună cu Dumitrache, marele meu prieten! Hei, Dumitrache, unde ești, vino să pui o vorbă bună pentru mine!

— S-a dus să-și viziteze niște prieteni de la alte cercuri.

Costel porni în căutarea lui. Palatul era plin de pionieri care veniseră să se înscrie la diferite cercuri. Costel știa cîte ceva dinainte, dar nu-și închipuise că aici un elev poate să găsească tot ce-l interesează! Curios, scoase carnețelul și le notă pe toate.

Iată cîteva din cercurile Palatului pionierilor: **radio** (cu o grupă experimentală de televiziune! Zău că m-ar interesa!); **electrotehnică și automatizări** (ce-ar fi să mă înscriu și aici?!); **curiozități științifice;** **navo-modele** (unul din pionierii acestui cerc, Crăciunoiu, e campion republican!) **aero-modele; auto; foto; telegrafie-telefonie; artă aplicată; mîini îndemînatice; cercuri de științe naturale; sport** (aici tuncționează clubul sportiv **«Cutezătorii»** cu 12 secții. Printre antrenori, celebrele gimnaste Elena Leuștean și Sonia Iovan); **grafică; pictură; sculptură** (cercul e dotat și cu un cuptor pentru ceramică!); **literatură, cineclub** (de cînd visez eu să fac un film!); **orchestră de muzică populară; balet; dansuri; vioară; pian; cor; teatru; fanfară; orchestră de cameră; orchestră** simfonică.

Cînd, în sfîrșit, îl întîlni pe Dumitrache, Costel era aproape obosit de atîtea noutăți.

— Vino, îi spuse pilotul de carturi, de cînd te caut! Spuneai că vrei să te înscrii.

— Unde?

— La carturi, bineînțeles!

— A, își aminti Costel. Imediat... să mă mai gîndesc!

— Cum așa?!

— Între timp, am văzut o mulțime de alte cercuri interesante!

— Nehotărîtule!

— De ce? rîse Costel. Am să mă hotărăsc eu, n-avea grijă! Deocamdată, spune-mi unde găsesc repede un plic și timbre.

— ?

— Vreau să trimit o corespondență la «Cutezătorii»! Să afle toți prietenii noștri cîte cercuri interesante îi așteaptă în acest an școlar la Palatul pionierilor!

ZI FIERBINTE

POVESTIRE DE AURELIA MUNTEANU

Sandu-Bicicletă își apucă falca stîngă cu mîna. Îl durea. Stuchi în dreapta, cum făceau lupii de mare prin filme. Saliva se evaporă urgent cînd atinse trotuarul fierbinte.

Cu toată durerea gingiei, Sandu sărea ca o barză într-un picior, bălăngănindu-l pe celălalt să-și răcorească talpa. Grozav de cald!

În fața lui, un bătrînel cu o pălărie albă de soare scoase nasul de după o poartă mare și grea, apoi porni voinicește la drum. Asudînd abundent și mișcîndu-și picioarele ca o marionetă, rupîndu-le parcă din încheieturi, bătrînelul acesta parcă semăna cu bunicul de la țară, dar Bicicletă nu stătu mult să se mai gîndească la asta.

— Phah, ce căldură! mai stuchi el o dată, apoi începu să fluiere privindu-se în vitrinele din partea umbroasă a străzii.

Mergea lipit de ziduri și fluiera, iar mintea o lua razna de căldură, rotindu-se în jurul amintirilor de la mare, din tabăra de la Costinești. Numai în păcătosul ăsta de oraș suferi de căldură! De-ar fi fost acum la mare!

Începu să alerge îmbrîncind oamenii și făcînd opturi furioase, pentru ca să rămînă la umbră. Fugea cu coatele lipite de corp, mișcîndu-le ritmic, cu gura larg deschisă de i se vedea gingia roșie și inflamată, dar nu-i păsa. Era foarte cald și, cu toată durerea de măsele, se va duce la ștrand.

Se opri totuși. Gîndurile i-o luară iar razna.

Era la țară, la bunicul său. Era o dimineață grozav de limpede și în curte nu se vedea țipenie. Numai el, în fața fîntînii, în plin soare, cu ochii lipiți de lumină și de somnul prelungit.

Scoase o găleată de apă și și-o turnă în cap încet pînă ce dinții clănțăniră de frig. Apa i se scurgea încet pe ceafă și îi făcea pielea găinii pe brațe. Eh! Ce grozav era sub șovoiul de apă rece. Nici soarele nu mai avea putere, iar el se simțea grozav cînd îl pocni în cap o pară. Se întoarse și observă două trupuri țișnind în chiote de lîngă poartă.

— Stați, că v-arăt eu vouă, strigă el, aruncînd căldarea cît colo. Dacă pun mîna pe voi...

Fugi la început încruntat, urmărindu-i cu ochii, pîndindu-i. Îi era teamă să nu-l atace de prin curți. Apoi începu să zîmbească și continuă să fugă. Trecu degetul peste locul unde-l pocnise para. Și-l curăță tacticos, lingîndu-l, dar tot mai fugea. Și băieții care n-aveau de gînd să se oprească or să dispară în vreo curte ca să se poată și el lăsa păgubaș. Să se întoarcă acasă.

— Eh! Voi de colo! strigă el.

Băieții încetiniră și se opriră brusc.

— Teren neutru! strigă unul.

— Pipa păcii! Altfel nu! adăugă cel mai mare.

— Fie! răspunse Sandu-Bicicletă.

— Cum te cheamă?

— Sandu.

— De ce ai așa picioare lungi? îl întrebă întîiul. Oi fi din Patagonia!

— De la bicicletă.

— Vezi să nu. Tu ești bicicletă! Parcă ai cosi cînd mergi.

— Te-a durut?

— A! Nu.

— Fumăm Pipa Păcii? întrebă cel mic.

— Asta-i la indieni.

— Nu. La pieile roșii.

— Păi eu ce zic?

— Voi ce sînteți? întrebă Sandu bănuitor. Ar fi vrut ca ei să fie piei roșii iar el, lung și deșirat cum era, cu ochelarii de soare pe care-i scosese din buzunar, să fie Buffallo-Bill. Iaca-așa!

— Piei roșii, joacă-te și tu. Te punem «mare preot». Cel dinainte și-a dat demisia. A plecat la mare...

— Nu, răspunse Bicicletă. Eu vreau să fiu Buffallo-Bill și în pauză pot fi și «mare preot». Știu să dansez «samba». Am văzut la televizor. Pot dansa la ritualuri, dar în rest vreau să fiu Buffallo-Bill.

— Bine, acceptă cel mare. Dar nu mai ești alb.

— Ba da, Buffallo-Bill, e alb, dar vă ajută pe voi.

— Nu, hotărî cel care era mînjit cu funingine. Eu sînt Căpetenia. Abu-ru-ra-ta... Am nevoie de un mare preot. Abu-ru... Albi avem destui.

Sandu-Bicicletă își luă rolul în primire. Se așeză lîngă Căpetenie,

Desene
de
MAGDA BÎRSAN

ACAD. ELIE CARAFOLI

AVIAŢIA CUCERE

Încă de la începuturile civilizaţiei pămînteşti, omul năzuia cu ardoare să se înalţe în văzduh şi să zboare la fel ca păsările. De-a lungul istoriei, personalităţi temerare şi ingenioase au încercat pe cele mai variate căi să atingă acest ţel. Însă realizarea lui a fost rezervată secolului nostru, secolului marilor cuceriri ştiinţifice şi tehnice.

ARIPI ISTORICE

Primele incercări, la inceputul acestui secol, au fost fapte cutezătoare ale pionierilor zburători, care de multe ori s-au soldat cu sacrificii dureroase.

Este demn de remarcat că fiii poporului român au adus, printre primii în lume, contribuţii de răsunet mondial în această epocă eroică a aviaţiei. Primele avioane, începînd cu cel al fraţilor Wright, care au efectuat celebrul lor zbor în America, la 17 decembrie 1903, erau lansate cu diferite mijloace, ca plan inclinat, catapultare etc. I-a fost dat lui Traian Vuia să se înalţe în aer primul în lume (Paris, 18 martie 1906), fără a fi azvîrlit printr-un mijloc exterior, ci executînd zborul mecanic complet (decolare, zbor la înălţime, aterizare) numai cu puterea proprie a motorului instalat la bordul avionului său. Acest zbor era să fie desăvîrşit mai tîrziu, tot la Paris, de Santos-Dumont.

Alt pionier român al aviaţiei, Aurel Vlaicu, cu avioanele construite de el, obţinea succese răsunătoare pe acea vreme, ca acela de la Concursul Aeronautic Internaţional de la Aspern (lîngă Viena , 1912), unde a uimit lumea prin măiestria cu care a zburat.

Un alt român, Henri Coandă, prezintă la cel de al II-lea Salon Internaţional de Aeronautică de la Paris (1910) un avion propulsat de un motor cu reacţie, primul în lume de acest fel, cu care a deschis drumuri noi în aviaţie.

Pomenind de începuturile aviaţiei mondiale, am considerat de datoria noastră să scoatem în evidenţă cu această ocazie geniul poporului român, care s-a afirmat cu atîta vigoare în această minunată artă şi îndeletnicire.

Cu Wright, Vuia, Santos-Dumont, Coandă şi cu mulţi alţi constructori pionieri şi eroi zburători de pretutindeni cucerirea văzduhului din primii ani ai secolului nostru avea să se dezvolte într-un ritm uluitor şi să atingă în zilele noastre culmi nebănuite.

Oamenii de ştiinţă de pretutindeni şi-au adus contribuţia lor la progresul aviaţiei, încît progresele făcute de ştiinţă şi tehnică în scurta perioadă de numai cîteva zeci de ani de la aceste începuturi au putut duce la performanţele uluitoare ale aviaţiei actuale, marcînd în fiecare deceniu paşi hotărîtori în dezvoltarea transporturilor aeriene.

AVIONUL, AZI

Importanţa covîrşitoare a aviaţiei în viaţa contemporană este prea bine cunoscută ca să mai insistăm asupra ei şi asupra variatelor sale utilizări. Ea are efecte directe asupra întregii activităţi omeneşti. Vom menţiona unele din aceste utilizări, începînd cu **avioanele utilitare,** care reprezintă un factor important în mecanizarea şi chimizarea agriculturii, un mijloc preţios pentru transportul de bolnavi, de personal medical.

În aceeaşi ordine de idei, un loc important îl ocupă **elicopterul,** care se poate menţine în aer la punct fix, fiind deosebit de util pentru transporturi în condiţii speciale, pe terenuri greu accesibile (munţi, păduri, mlaştini) sau pentru acţiuni de salvare pe mare etc., constituind în acelaşi timp şi o uriaşă macara pentru transportul materialelor prefabricate destinate construcţiilor în locuri imposibil de atins prin alte mijloace.

În ultimii ani, performanţele acestui tip de aeronavă au progresat în mod neaşteptat; în anul 1967, două elicoptere «Sea King», propulsate cu două turbine, au traversat Atlanticul fără escală. Curînd, vor apărea elicoptere avînd «rotoare cu reacţie», adică ale căror palete se rotesc prin reacţia unui sistem de jeturi plasate în înseşi aceste palete; acestea vor fi mai rapide şi mai rentabile decît elicopterele actuale.

Pe aceeaşi linie de preocupări, se încearcă la ora aceasta o formulă interesantă a avionului cu decolare şi aterizare scurtă sau verticală, obţinîndu-se rezultate remarcabile.

▲ *Aparatul sovietic IL 62 transportă 186 de pasageri cu 900 km/oră.*

În ceea ce priveşte **avioanele de transport de mică şi mare distanţă**, perfecţionate în ultimii ani într-un ritm vertiginos, mai ales prin folosirea turbo-reactoarelor puternice, aceste avioane au atins performanţe remarcabile, atît prin creşterea permanentă a vitezei de zbor, cît şi prin confortul şi numărul mare de pasageri. Toate aceste eforturi sînt îndreptate spre satisfacerea necesităţilor crescînde ale transportului aerian.

Salturile în această privinţă sînt ilustrate de cîteva cifre privind transportul aerian din ultimii douăzeci de ani: viteza medie de transport s-a mărit de la 272 km/oră în 1945 la 960 km/oră în 1966, crescînd totodată şi securitatea pasagerilor. În aceeaşi perioadă numărul de pasageri-kilometri s-a ridicat la 227 miliarde şi se prevede pentru viitor o creştere şi mai importantă.

MAMUŢII AERULUI

Un loc important în preocupările de prezent ale industriei aeronautice îl ocupă construcţia de aeronave gigantice, de mare capacitate, aşa-numitele «aerobuze», cu performanţe mari de zbor. Astfel, uriaşul avion de transport Lockheed «Galaxy» zboară fără escală 5 500—12 000 km, cu viteza de croazieră de 820 km/oră, cîntăreşte 370 tone, putînd lua în zbor pînă la 500—700 pasageri!

Aerobuzul intercontinental «Boeing-747», în construcţie, cu o greutate de 310 tone, va zbura cu o viteză de croazieră de 1 000 km/oră, putînd transporta 350—490 pasageri în zbor fără escală de 9 600 km. Într-o recentă vizită pe care am făcut-o la Uzinele Boeing, în oraşul Seattle, în America, am urmărit montajul acestui gigant, într-o hală, cea mai mare din lume.

Începînd din anul acesta, vor începe zborurile de încercare şi **avioanele de transport supersonice**, şi anume:

— avionul franco-britanic «Concorde», care va parcurge distanţa Paris—New-York în numai 3 ore şi 20 mi-

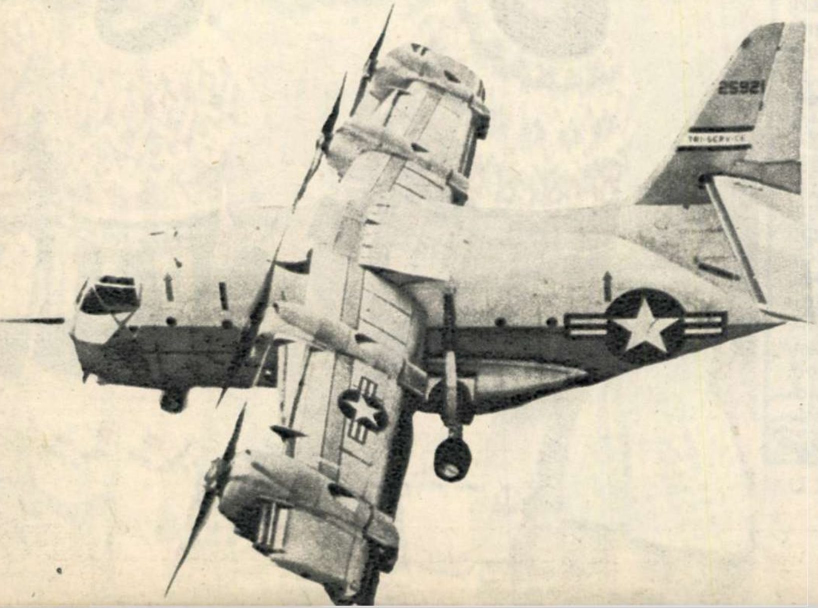
▼ *Aparatul american Ling-Temco-Vought XC-142A realizează visul constructorilor moderni de avioane: decolarea şi aterizarea verticală.*

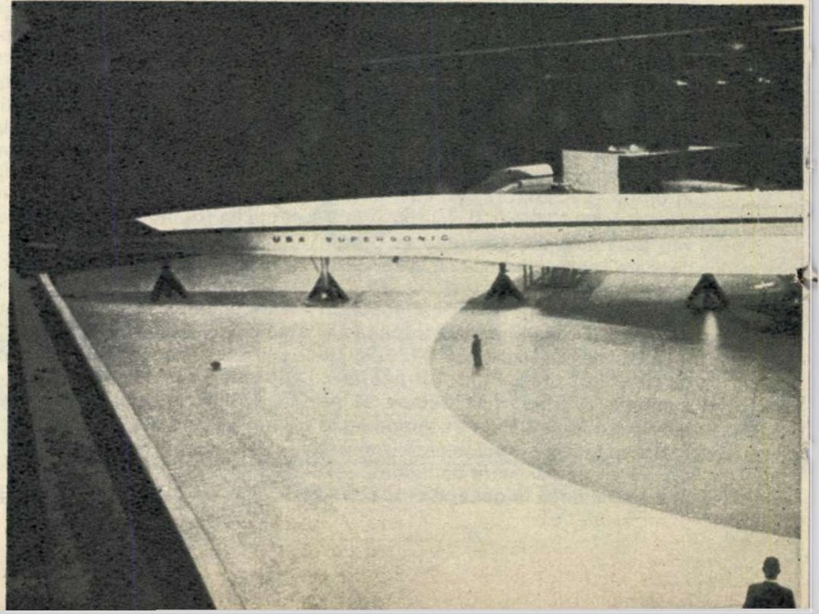
Boeing 2 SST, aparat de zbor supersonic, cu geometrie variabilă, 2 896 km/oră, de 2,7 ori viteza sunetului. ▼

EXCURSIE PE GLOB

1

ESCHIMOȘII

2

1. *Caiacele, ambarcațiuni destinate pescuitului și vînătorii, sînt puse în mișcare cu o singură vîslă (padelă).*

2. *Femeie din peninsula Labrador.*

3. *Copiii eschimoșilor din nordul Groenlandei cu cîinii — prietenii lor de joacă.*

4. *O tînără din Groenlanda de est purtînd o pelerină din piele de focă garnisită cu puf de rață polară.*

5. *Copil eschimos mîncînd din gustosul ficat de morsă.*

6. *O tînără care are cocul legat cu o curea roșie.*

7. *Eschimoșii din Alaska sărbătoresc apariția soarelui prin cîntece și dansuri, în ritmul tamburinelor plate, numite* kride.

8. *Tinere groenlandeze în costume naționale.*

Aproape jumătate din calota polară arctică — între 60° și 80° — de la golful Scoresby, din Groenlanda pînă la strîmtoarea Bering, este locuită de eschimoși, cea mai nordică populație a lumii.

Cu toate că eschimoșii, care populează pămîntul înghețat al Canadei și Alaskăi, se găsesc la o distanță de peste 15 000 km de cei din Groenlanda, se păstrează o mare omogenitate a costumelor, legendelor, tradițiilor, ocupațiilor, și în special a limbii.

Numele de eschimoși le-a fost dat de europeni de la cuvîntul «Wiyaskimonok», care înseamnă «mîncători de carne crudă», după cum îi numeau indienii regiunii Marilor Lacuri din Canada.

Natura pămîntului arctic este extrem de aspră, iar condițiile de viață sînt foarte grele. Totuși această populație nordică se simte foarte legată de locurile unde s-a născut. Eschimoșii sînt prietenoși și ospitalieri. Dacă un european — kratun — cum îl numesc ei, se abate prin satele lor, îi ies în întîmpinare spunîndu-i: **maniguyu, maniguyu** adică «ce plăcere îmi face vizita ta». Gazda îi așază de îndată în față castronul plin cu carne de ren sau focă și îi așterne cea mai călduroasă blană din locuință, ca să se odihnească. În timp ce oaspetele doarme, femeia eschimosă îi curăță și îi repară hainele. Numai după ce s-a odihnit, gazda îl întreabă de unde vine, cum se simte cu sănătatea și care este motivul vizitei sale.

În mijlocul unei naturi vitrege răsare totuși o floare mult prețuită de toți — prietenia. Ea devine foarte strînsă și acolo unde nu există legătură de rudenie, asociația este întărită prin frăție de sînge. Neînțelegerile și conflictele sînt extrem de rare și atunci cînd se ivesc ele sînt rezolvate de obicei de față cu toți membrii grupului, cu ocazia vreunei sărbători.

Cînd familia își mărește numărul cu cîte un copil, tatăl este sărbătorit de întregul grup, care îl așază pe o pătură, aruncîndu-l în sus de nenumărate ori. Acest joc este practicat de multe grupe din Groenlanda, Canada și Alaska.

Alt joc îndrăgit de tinerii eschimoși este jocul cu mingea. Aceasta este confecționată din craniul unei foci, pe care-l umplu cu resturi de curele. Ei îl joacă după reguli oarecum asemănătoare cu cele ale fotbalului. Printre obiectele descoperite în vechile așezări de acum 2 000 de ani în Groenlanda de nord-vest, de către un explorator danez, se află și o astfel de minge. Cercetătorii sînt de părere că jocul de fotbal și-ar avea originea la eschimoși și ar fi fost adus în Anglia, probabil pe la începutul secolului al XIX-lea, de către vînătorii de balene.

Cea mai călduroasă îmbrăcăminte de pe tot globul este aceea a eschimoșilor. Hainele sînt confecționate astfel încît să mărească capacitatea de izolare, împiedicînd aerul de afară să pătrundă direct pînă la piele. Veșmintele pentru iarnă sînt făcute din piele de ren sau blană de urs. Pantalonii sînt din piele de focă sau ren. Tot din același material se fac și cizmele care au însă tălpile din piele de morsă. În timpul viscolelor, eschimoșii îmbracă pe deasupra o scurtă de piele numită **anorak**. Acest termen a devenit universal și derivă de la cuvîntul eschimos **anore,** care înseamnă «vînt». Pe îmbrăcăminte, femeile aplică diferite ornamente pentru a obține un efect decorativ.

Atunci cînd fetele ajung la vîrsta de 12 ani ele își string părul într-un coc, pe care-l leagă cu o curea colorată. Culoarea cureluşei are o semnificație deosebită și ea se schimbă o dată cu înaintarea în vîrstă. Curelele roșii sînt pentru fetele tinere, cele albastre pentru mame, iar cele albe sînt numai pentru bunice.

Un rol preponderent în viața eschimoșilor îl joacă caiacul și sania. Prima este o ambarcațiune destinată vînătorii și pescuitului. Cînd băieții împlinesc vîrsta de 14 ani încep să conducă singuri caiacul și să plece la vînătoare împreună cu tatăl lor, primind la început sarcini mai ușoare, apoi din ce în ce mai grele. Cînd băiatul înfruntă împreună cu tatăl pe **anuk** — ursul alb — părintele consideră inițierea în tainele vînătorii încheiată și îi rezervă fiului onoarea de-a da lovitura decisivă «regelui pustiului alb». De acum înainte tînărul este considerat vînător în adevăratul sens al cuvîntului și poate lua parte la discuțiile și dansurile celor mari.

În nici o parte a globului pămîntesc cîinii nu sînt mai iubiți și mai prețuiți ca în regiunea arctică unde aproape fiecare familie posedă 12—14 cîini. În timpul verii, cînd sania nu este folosită, cîinii sînt întrebuințați ca animale de povară. În Canada, în Alaska și în Peninsula Ciukotsk, din U.R.S.S., în locul cîinilor sînt dresați și întrebuințați ca animale de transport renii. Blana acestor animale numite și «cămilele arctice» servește la confecționarea îmbrăcămintii. Din coarnele lor se scoate un ulei care servește la îmbinarea scheletului saniei. Carnea și laptele acestei specii de animal constituie alimente foarte prețioase.

La începutul lunii martie, cînd soarele țîșnește pentru prima oară deasupra orizontului, eschimoșii ies cu toții afară din colibe și își aruncă în sus mănușile lor îmblănite. Apoi, după o veche tradiție, se descoperă strigînd **saiang, sumain, sekonoh,** ceea ce înseamnă «salut ție, soare». De acum apele încep să curgă transformîndu-se în pîrîuri vijelioase și cascade, ducînd cu ele primul mesaj al scurtei primăveri polare. Apoi, ghețurile se pun în mișcare alunecînd cu o viteză de 15—30 km pe zi.

Eschimoșii sînt mari consumatori de carne și grăsime. Pentru hrana zilnică au nevoie de circa 8—10 kg de carne și grăsime. Pare într-adevăr o cantitate enormă, însă trebuie să ne gîndim că în condițiile de temperatură foarte scăzută, corpul acestor oameni pierde un număr mare de calorii. Carnea se mănîncă în general crudă și de aceea eschimoșii nu au fost niciodată victimele scorbutului. Animalele marine pe care le vînează procură eschimoșilor și materia primă pentru gospodăriile lor.

Vînătoarea în caiac se practică în toată perioada de vară. Cînd apele îngheață suficient încep vînătorile de iarnă care sînt mult mai grele din pricina gerului și întunericului.

Despre eschimos se spune că e un om voluntar, tenace, inteligent. Mulți exploratori ai Arcticii au apelat la ajutorul lor și au declarat că fără aceștia lucrurile ar fi luat o întorsătură neplăcută sau chiar primejdioasă pentru viața lor. Astfel exploratorul polar **Amundsen** cînd a traversat Arctica a scris în însemnările sale: **«Fără ajutorul și priceperea acestor oameni care-și iubesc enorm locul lor natal nu aș fi reușit să trec din Oceanul Atlantic în Oceanul Pacific».**

Cel mai îndrăzneț cercetător al Arcticii, **Fridtjorf Nansen,** care a trăit timp de șase luni în mijlocul eschimoșilor, a scris și o carte despre acești oameni care se află în permanentă luptă cu natura. El spunea că eschimoșii **«sînt ființele cele mai bune din cîte au fost create de natură».**

O mare dovadă de abnegație a dat-o eschimosul **Bronlund Jorgen** care a luat parte la expediția danezului **Erickesen în anul 1907.** El a murit ca un erou în mijlocul ghețurilor polare, ținînd strîns la pieptul său notele și hărțile expediției. Pentru sublimul său sacrificiu, în orașul **Godthaab** din **Groenlanda,** locul de naștere al lui **Jorgen,** groenlandezii i-au ridicat un monument. La **Copenhaga** danezii au ridicat, de asemenea, un monument în memoria sa și a celor doi danezi care au murit împreună cu el.

Eschimoșii sînt mari iubitori ai poeziei, muzicii și dansului, care la un loc se confundă într-o singură manifestare artistică. Cele 3 arte se completează una pe cealaltă. Astăzi în regiunea arctică, în multe așezări ale eschimoșilor, se găsesc școli unde toți tinerii învață să scrie și să citească.

După cel de-al doilea război mondial, din mijlocul acestor oameni au apărut pictori, sculptori, ziariști și scriitori cunoscuți în întreaga lume. Cităm între alții pe pictorul Danielsen Jakobo, pe sculptorul Odarpi, pe poetul Hendlirag, pe scriitorul Villardsen Villards și pe ziaristul Moller Larst.

VERONICA ILIESCU

3

4

5

6

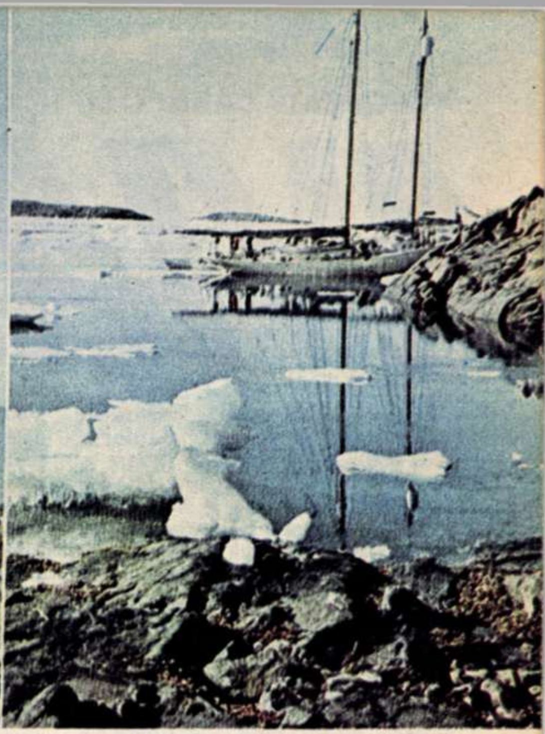

7

8

în dreapta. In stînga lui, stătea cel mic.

Bicicletă sărea cît îl țineau picioarele lui lungi, lovind aerul fierbinte cu mîinile. Intrase în pielea «marelui preot». Se înșirară în urma lui țopăind și pînă-n sat el conduse jocul.

...Sandu-Bicicletă, ca un adevărat Buffallo-Bill, își trecu obosit mîna peste frunte și — trezit la realitate — deschise cu curaj ușa cabinetului stomatologic!

PERSPECTIVELE lui Dănuț

Nu! În nici un caz Dănuț nu va ajunge un mare mincinos!

POVESTIRE DE NICUȚĂ TĂNASE

Poate să se dea și peste cap. De trei ori, de nouă ori, de... cît fac 9 ori 9? Nu vă uitați în dicționar că mi-am adus aminte: 81. Să se dea și de 162 de ori peste cap și mare mincinos tot n-o să ajungă.

Citește în fiecare seară «Memoriile baronului Münchhausen», dar tot degeaba. De unde nu e, nici dumnezeu nu ia. Cred că ați auzit de vorba asta. E consacrată. Sînt convins că ați auzit-o pentru că altfel nu îndrăzneam să o folosesc.

A încercat să-mi demonstreze că are perspective, dar toate încercările lui au eșuat. Ori de cîte ori întîlniți un cuvînt pe care nu-l cunoașteți, să nu treceți cu ușurință peste el! Interesați-vă ce înseamnă, luați un dicționar, întrebați pe cineva. Știu că ați aflat de mult ce înseamnă cuvîntul «eșuat» așa că trec mai departe.

Cum ziceam, Dănuț a încercat să-mi demonstreze că ar putea oricînd să-l întreacă pe «Baron». Nici vorbă! Lăudăros. Lăudăros e una și mincinos alta. Nici mare lăudăros n-o să ajungă.

Odată, maică-sa l-a trimis să cumpere borș de la bătrîna aia simpatică de pe strada Aurel Vlaicu. El s-a oprit pe o stradă vecină și, uitînd de borș, s-a apucat să joace fotbal. Și a jucat fotbal pînă s-a întunecat. S-a întors acasă și fără borș și fără sticlă. I-o spărsese Guzganul, un băiat de pe stradă, care nu nimerește totdeauna mingea.

— Unde-ai fost, Dănuț, pînă la ora asta? Eu te-am trimis după borș și tu ai bătut mingea.

Ce dezamăgire pe bietul Dănuț! Pe drum înspre casă își făcuse niște planuri care dacă i-ar fi reușit, Baronul ar fi fost un mărunțiș pe lîngă el. Voia să-i spună maică-si:

— Mămico, aveam banii într-o mînă, sticla în cealaltă și după ce am ieșit pe poartă, am cotit pe Aurel Vlaicu. În momentul acela a căzut un avion care se împiedicase de stîlp. Pilotul, legat în chingi, se chinuia să scape. Am aruncat sticla, am băgat banii în buzunar ca să nu-i pierd și m-am dus să salvez pilotul. De bucurie că l-am scăpat m-a dus acasă și m-a prezentat copiilor lui. Mi-a dat și înghețată. Ți-am oprit și ție, dar s-a topit pe drum. L-am rugat să-mi dea și o sticlă cu borș, dar mi-a spus că piloții n-au voie să bea borș în timpul mersului.

Recunosc și eu că era o minciună demnă de luat în considerație, dar dacă maică-sa l-a văzut jucînd fotbal degeaba. N-a mai ticluit-o.

Asta a fost prima lui mare încercare de a minți. Nu i-a mers. Într-o seară l-am trimis pe Dănuț să-mi cumpere o sticlă cu cerneală. Aveam chef de scris, dar nu aveam cerneală. S-a întors cu mîna goală după vreo două ore.

— Am fost pe B-dul Magheru, am fost pe Republicii... Nu le-a sosit cerneală. Cică a întîrziat trenul care o aducea în București.

Nu i-am zis nimic. Îl văzusem că a luat-o pe altă stradă să joace poarca. De fapt am auzit și tinicheaua, și țipetele vecinilor... M-am dus la primul debit, mi-am cumpărat cerneală și m-am apucat să scriu.

— Formidabil! Unde ai găsit cerneală? s-a făcut el că se miră.

S-a uitat la mine mai lung ca de obicei. Mi-a sărit de gît, m-a sărutat și m-a rugat să-l iert.

— De ce să te iert?

— Pentru că în loc să mă duc acolo unde m-ai trimis m-am dus să joc poarca. Te-am mințit că n-am găsit cerneală.

— Și...?

— N-o să te mai mint niciodată.

— Dănuț, mă deziluzionezi. Aveam mare încredere în posibilitățile tale. Îmi dădeai speranțe. Credeam că Baronul Münchhausen se va ascunde cînd va da ochii cu tine...

— Nu, nu vreau să devin mincinos (aici a început să plîngă). Dacă nu mă prindeai acum cu minciuna știi ce făceam?

— Ce?

— Deveneam și hoț.

— Asta n-o mai cred. Ce furai?

— Albumul cu timbre.

— Cum să furi albumul cu timbre dacă era al tău?

— Îl furam de acasă și-l vindeam ca să fac rost de bani.

— Pentru ce? Ce nevoie ai de bani?

— Să pun geamul pe care l-am spart ieri cu mingea.

— Parcă ai spart și azi unul...

— Ăla l-am spart cu piatra. Îl punem împreună mai mulți băieți, așa că nu-mi trebuie mulți bani. Cel de ieri îl plătesc însă singur.

Vă pot asigura că în nici un caz Dănuț nu va deveni un mare mincinos. N-are stofă!

Desene
de
DOBRICĂ DUMITRU

ŞTE LUMEA

Avionul britanic BAC 111, achizitionat şi de TAROM. ▲

nute, va putea transporta 136 pasageri, zburînd cu 2 335 km/oră, de 2,2 ori viteza sunetului;

— avionul sovietic «TU-144», care va transporta 120 pasageri cu 2 450 km/oră, de 2,35 ori viteza sunetului, deci va parcurge distanţa Moscova—Vladivostok în 3 ore:

— avionul american «Boeing 2 SST» care va putea transporta 250—350 pasageri, cu o rază de acţiune de 6 436 km şi viteza de croazieră de 2 896 km/oră, de 2,7 ori viteza sunetului. Aripa acestui din urmă avion este construită cu «geometrie variabilă».

EVANTAIUL ZBURĂTOR

Avioanele supersonice — pentru care sînt necesare piste de pînă la 4 km — trebuie să fie echipate cu aripi în formă de săgeată accentuată (aripă delta), pentru a avea performanţe cît mai ridicate. Această formă de aripă însă are o sustentaţie redusă la viteze mici şi prin urmare necesită o distanţă mare de decolare şi aterizare; pe de altă parte, are un control lateral defectuos, ceea ce îngreuiază mult manevrele la sol şi prezintă mari riscuri din punctul de vedere al securităţii avionului. De aceea, printr-un sistem oarecare, (cel mai uzitat la ora actuală este acela care face ca aripa să se desfacă în formă de «evantai» în partea din spate) se variază geometria aripii, mărindu-se distanţa dintre extremităţile ei (anvergura) şi făcînd să-i crească în acelaşi timp şi suprafaţa într-o oarecare măsură. Prin această modificare, aripa capătă o formă convenabilă, care prezintă avantaje importante: are o sustentaţie bună la vitezele mici şi deci o distanţă scurtă la decolare şi aterizare, cînd vitezele sînt într-adevăr mici, iar «apărarea» laterală a avionului este foarte activă, deoarece aripioarele de comandă au un braţ de pîrghie mai mare, rezultat din faptul că anvergura aripii a fost considerabil mărită.

În felul acesta a fost creat **avionul cu geometrie variabilă,** la care, prin modificarea formei aripii, suprafaţa portantă se adaptează la necesităţile impuse de diferitele regimuri de zbor, decolarea, aterizarea şi zborul la înălţime. Astfel, avionul decolează şi aterizează cu aripile întinse şi cu viteze reduse; apoi, aripile se strîng şi capătă forma aripii delta. Această soluţie, cu care s-au obţinut rezultate remarcabile la avioanele supersonice experimentale, a fost acum aplicată la mai multe avioane curente, printre care şi la avionul «Boeing 2 SST», de care am pomenit mai sus.

Locul nu ne îngăduie măcar o enumerare a problemelor care stau în faţa oamenilor de ştiinţă şi a inginerilor constructori pentru dezvoltarea şi punerea la punct a aeronavelor supersonice.

Dar aviaţia nu se opreşte aici; avionul tinde să zboare cît mai repede şi cît mai sus şi să lege avionul supersonic de avionul cosmic şi apoi de racheta cosmică, trecînd mai întîi prin avionul hipersonic, care a fost deja realizat şi a atins la ora actuală 7 200 km/oră, zburînd la o înălţime de 107 km.

Unde ne vom opri? Se va merge înainte, urmînd legea progresului.

CARTE DE VIZITĂ

Acad. Elie Carafoli este o figură reprezentativă în mecanica fluidelor şi în aerodinamică. După ce a obţinut diploma de inginer la Institutul Politehnic din Bucureşti, şi-a luat licenţa şi doctoratul în ştiinţele fizico-matematice la Sorbona (Paris). A lucrat la Institutul Aerotehnic de la Saint-Cyr, aparţinînd Sorbonei, în calitate de colaborator al profesorului A. Toussaint, unde a realizat o instalaţie hidrodinamică pentru vizualizarea mişcării fluidelor, denumită «La cuve Toussaint-Carafoli». Mai tîrziu a fost numit asistent la catedra de mecanică a fluidelor, condusă de prof. Paul Painlevé, unde a realizat şi publicat mai multe lucrări, singur sau în colaborare cu prof. Toussaint. Pentru aceste lucrări a fost distins în 1928 cu «Médaille d'honneur argent» de către Société Nationale d'Encouragement au Progrès. Întors în ţară, a desfăşurat, începînd din 1928, o bogată activitate didactică, marcată, între altele, de susţinerea primului curs de aerodinamică la Politehnica din Bucureşti. De atunci desfăşoară o susţinută activitate ca profesor şi ca om de ştiinţă, realizînd un mare număr de lucrări în aerodinamica subsonică şi supersonică. Este interesant de menţionat că unele profile aerodinamice poartă numele de «profile Carafoli». În colaborare cu I. Stroescu a realizat sufleria aerodinamică a Politehnicii, prima din sud-estul european, care a servit la proiectarea şi construirea avioanelor de concepţie românească realizate în ţară. A desfăşurat şi o bogată activitate tehnică la Industria Aeronautică Română din Braşov, unde a proiectat şi realizat, în colaborare cu un colectiv de ingineri, avioane cu aripă joasă, soluţie îndrăzneaţă pentru epoca 1930—31. Din 1948, ca o recunoaştere a meritelor sale ştiinţifice excepţionale, devine membru titular al Academiei, iar din 1949 director al Institutului de mecanică aplicată. Aici a desfăşurat o activitate stăruitoare de organizare şi stimulare a cercetărilor, formînd ceea ce peste hotare este numită şcoala românească de aerodinamică. În acest domeniu a publicat peste 150 de lucrări ştiinţifice, monografii, tratate etc., dintre care unele, traduse în limbi străine, sînt recunoscute pe plan mondial. Dintre titlurile sale amintim pe acela de membru al Academiei internaţionale de astronautică, membru corespondent al Academiei de ştiinţe şi arte din Toulouse, laureat al Federaţiei internaţionale de aeronautică (diploma «Paul Tissandier») vice-preşedinte al Federaţiei internaţionale de astronautică, membru în Comitetul executiv al Consiliului internaţional al uniunilor ştiinţifice etc. România l-a distins cu titlul de Om de ştiinţă emerit, cu Premiul de Stat cl. I, Ordinul muncii cl. I şi Meritul ştiinţific cl. I. Prin îndelungata şi fructuoasa sa activitate ştiinţifică şi didactică, acad. Elie Carafoli a contribuit din plin la dezvoltarea ştiinţei româneşti şi la afirmarea ei pe plan mondial.

H. LEREA

▼ *Binecunoscutul «Concorde», ale cărui probe continua.*

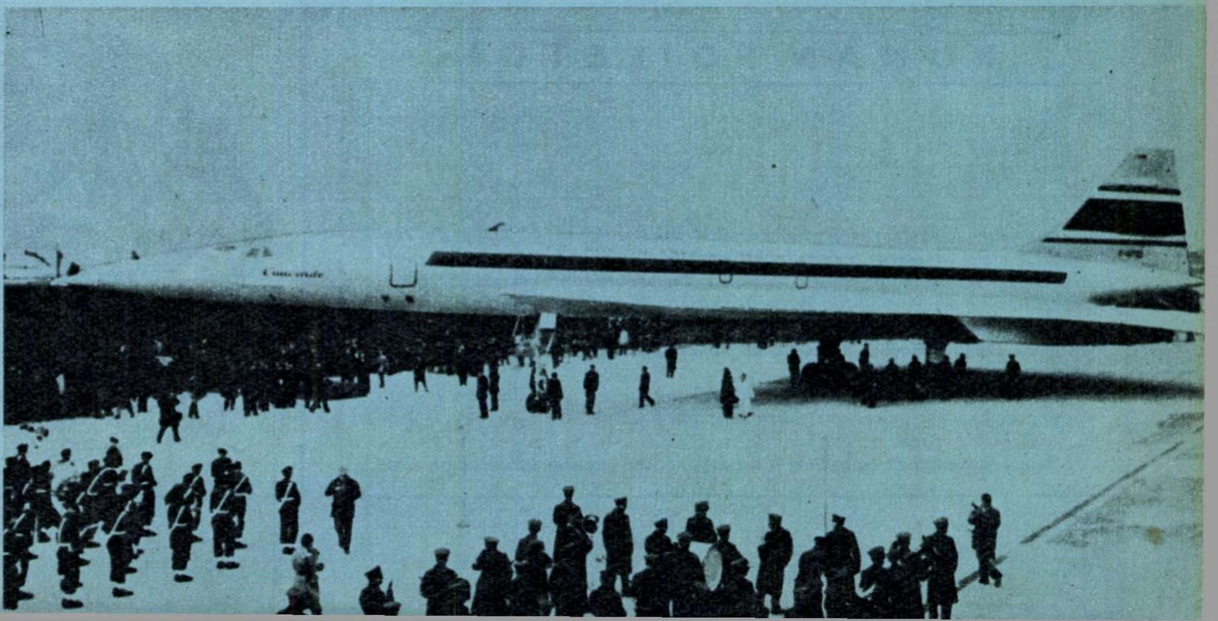

• UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR

UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR

Desen de A. POCH

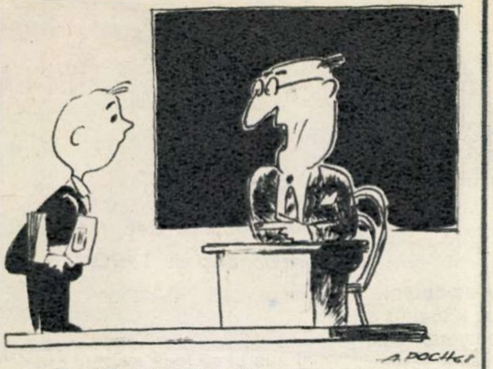

— Zici că ai învățat. Atunci cum îți explici că nu poți să-mi răspunzi?

— E din cauza O.Z.N.-urilor! N-ați citit că în ultima vreme și-au intensificat activitatea?

Desen de ADRIAN ANDRONIC

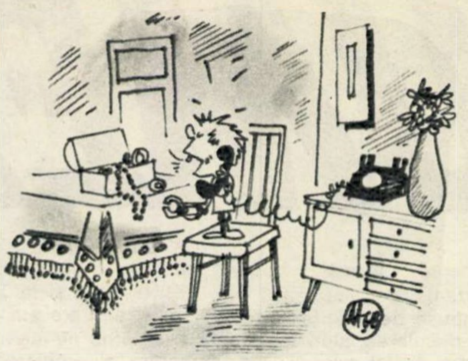

— Și te superi tăticule dac-am desprins vechitura aia de piatră verde de pe inelul tău și am dus-o la colțul geologic al școlii??

Desen de CRĂIȚĂ MÎNDRĂ VASILE

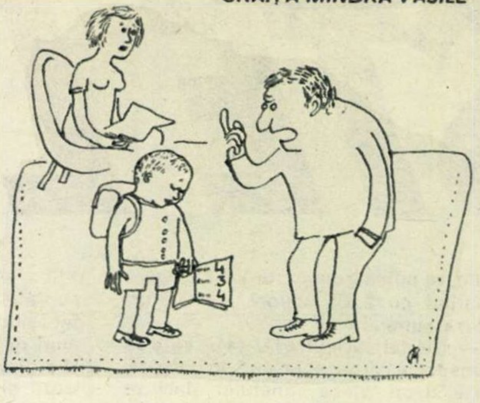

— Ai mare noroc că-mi semeni...

Desen de N. CLAUDIU

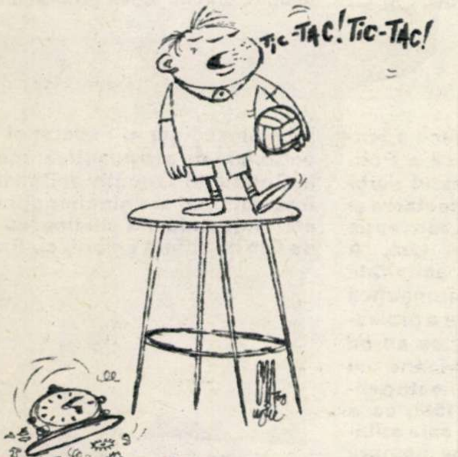
TIC-TAC! TIC-TAC!

Fără cuvinte

Desen de DANIELESCU LOVIN

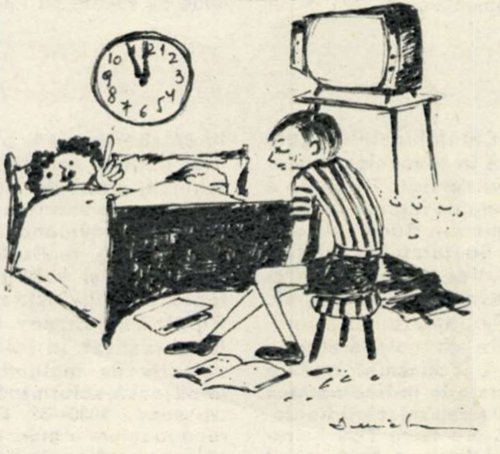

Mama — Hai, puiul mamei, acum fă-ți lecțiile că s-a terminat programul la televizor.

UMOR STRĂIN (FRANȚA)

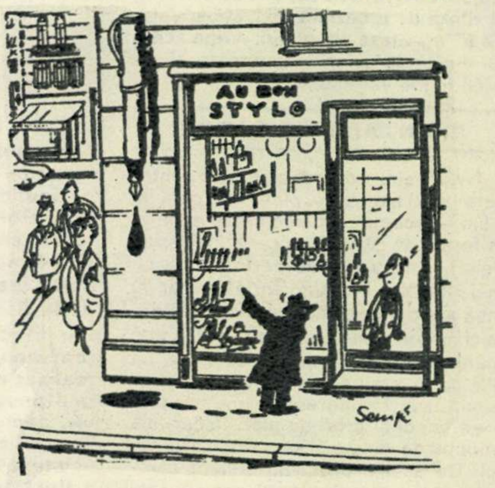

UMOR • UMOR • UMOR • UMOR o UMOR • UMOR • UMOR

• UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR • UMOR •

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

În vremea aceasta, tăcuți și încordați, Scatiul și Babușcă trăgeau din răsputeri la vîsle. Înserarea cobora încet, încet pe fluviu, și-o dată cu ea, o ceață grea și lăptoasă se scurgea ca o lavă albă, din pădurile întunecoase de sălcii, prăvălindu-se de pe malurile înalte în Dunăre, în vîrtejuri amețitoare.

De undeva, din adîncurile apei necuprinse, răsună deodată răgușit și stins mugetul îndepărtat al sirenelor. Erau vasele fluviale, care înaintau orbește pe fluviu în ceață.

Băieții vîsleau de zor. Deodată, Scatiul se opri din vîslit, făcîndu-i semn lui Babușcă să lase lopețile, și spuse sărind în picioare:

— Babușcă, tu auzi ceva?

Babușcă nemișcat, cu mîinile încleștate pe vîsle, ciuli urechile ca un cîine lup, și întorcînd capul, scrută cîteva clipe întinderea oarbă de ceață. Nu se auzea decît respirația greoaie și sacadată a fluviului.

— Vine... șopti el, privind pieziș spre Scatiu, și înfingînd brusc vîslele în apă... E aici... Să punem barca pe mal, Scatiule! Barca pe mal!

Scatiul făcu un salt și apucă vîslele. Într-un vîrtej de spumă, stîrnit de lopeți, cele două bărci părură că se învîrtesc, amețite, în jurul lor, se opriră și începură să tragă înapoi, spre mal, prin ceață, asemenea unui rac gigantic.

• OSTROVUL LUPILOR • 206

Vacanțele unui tînăr liniștit

POVESTIRE DE COSTACHE ANTON
DESENE V. BAICU

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT:

IN PEISAJUL RUSTIC DE LA POALELE RETEZATULUI, DIM DUNAREANU ȘI ANCA AU FOST PRIMIȚI CU CĂLDURĂ DE MONICA ȘI DE SOȚUL EI, SCULPTORUL PAUL VEVERA. CEI DOI SÎNT OSPĂTAȚI CU CAȘ PROASPĂT, OUĂ, LAPTE RECE DE CAPRĂ, APOI SÎNT POFTIȚI SĂ SE ODIHNEASCĂ.

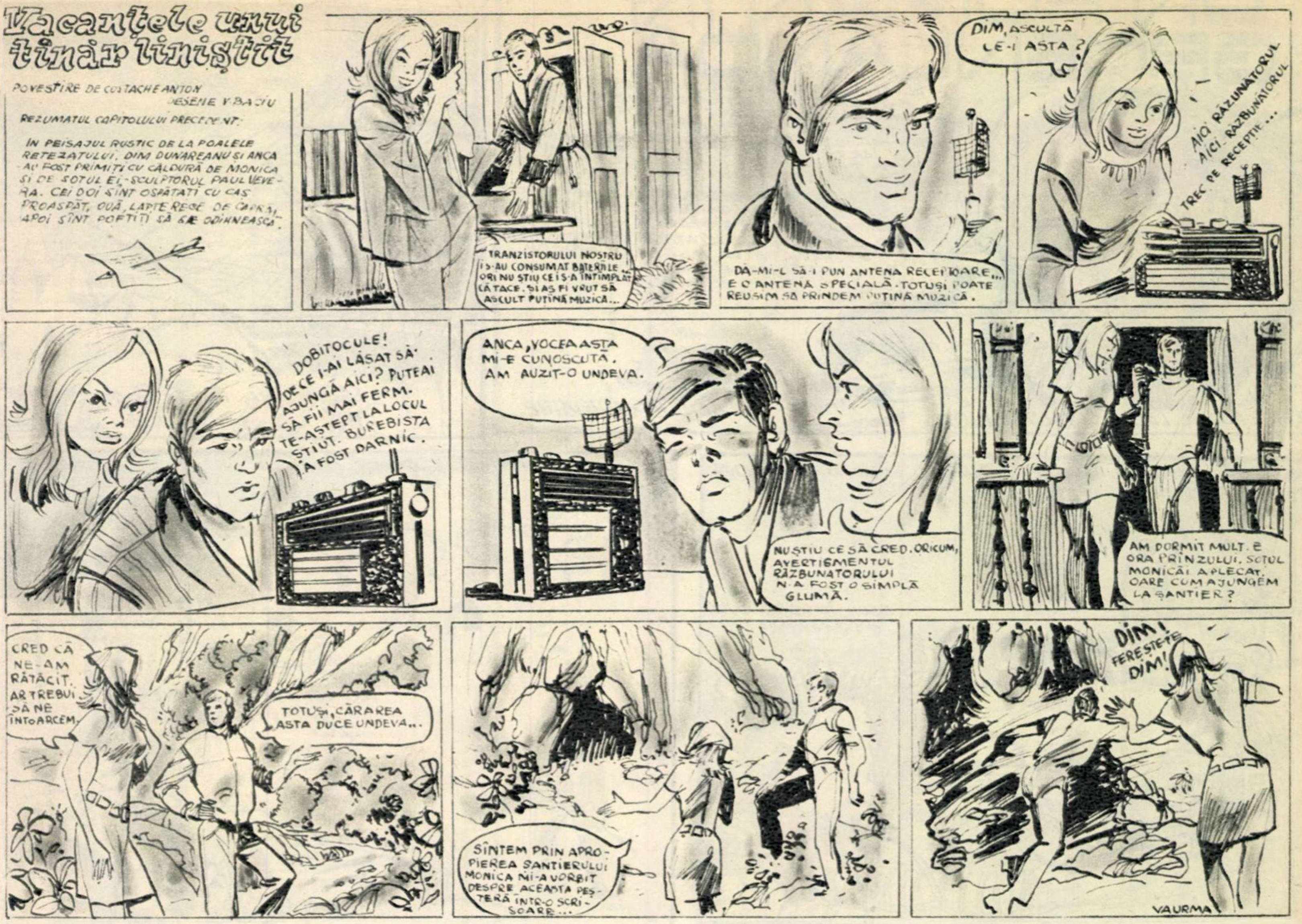
TRANZISTORULUI NOSTRU I S-AU CONSUMAT BATERIILE... ORI NU ȘTIU CE I S-A ÎNTÎMPLAT CĂ TACE. ȘI AȘ FI VRUT SĂ ASCULT PUȚINĂ MUZICĂ...
DĂ-MI-L SĂ-I PUN ANTENA RECEPTOARE... E O ANTENĂ SPECIALĂ. TOTUȘI POATE REUȘIM SĂ PRINDEM PUȚINĂ MUZICĂ.
DIM, ASCULTĂ CE-I ASTA?
AICI RĂZUNATORUL
AICI RĂZBUNĂTORUL
TREC PE RECEPȚIE...
DOBITOCULE! DE CE I-AI LĂSAT SĂ AJUNGĂ AICI? PUTEAI SĂ FII MAI FERM. TE-AȘTEPT LA LOCUL ȘTIUT. BUREBISTA A FOST DARNIC.
ANCA, VOCEA ASTA MI-E CUNOSCUTĂ. AM AUZIT-O UNDEVA.
NU ȘTIU CE SĂ CRED. ORICUM, AVERTISMENTUL RĂZBUNĂTORULUI N-A FOST O SIMPLĂ GLUMĂ.
AM DORMIT MULT. E ORA PRÎNZULUI. SOȚUL MONICĂI A PLECAT. OARE CUM AJUNGEM LA ȘANTIER?
CRED CĂ NE-AM RĂTĂCIT. AR TREBUI SĂ NE ÎNTOARCEM.
TOTUȘI, CĂRAREA ASTA DUCE UNDEVA...
SÎNTEM PRIN APROPIEREA ȘANTIERULUI. MONICA MI-A VORBIT DESPRE ACEASTĂ PEȘTERĂ ÎNTR-O SCRISOARE...
DIM! FEREȘTE-TE DIM!
VA URMA

• OSTROVUL LUPILOR • 207

Era și timpul. În clipa următoare, într-un gîfîit abia auzit de mașini și într-o ploaie de lumini verzi și roșii, o matahală înspăimîntătoare, tăcută și masivă, păru să se prăvălească din ceață asupra bărcilor.

Botul ei ascuțit, de înălțimea unei case, despică ca un tăiș de topor apa din fața lor, și apoi vasul maritim, cu luminile multicolore, pîlpîind la catarg, trecu mai departe. Cele două bărci se legănară în sus și în jos, căzînd și ridicîndu-se în valurile uriașe stîrnite de vas, ca în talgerele unei imense balanțe farmaceutice, — în timp ce crestele înspumate ale valurilor, se năpusteau urlînd, spre maluri, prin ceață. Vaporul maritim trecuse. Scatiul dădu drumul vislelor, și își aruncă privirea înapoi, peste umăr, spre mal. Trecu aproape un minut. Și apoi, departe, undeva, în ceața adîncă, tunete prelungi și repetate cutremurară văzduhul.

Erau valurile care se spărgeau de mal.

— La drum, Babușcă! spuse vesel Scatiul, întorcîndu-se și suflecîndu-și mînecile de la cămașă... Farul trebuie să fie pe aproape... dar asta ce-o mai fi? adăugă el încremenind deodată, și ascultînd respirația ciudată a fluviului... o barcă cu motor?

Într-adevăr, în urma lor, în ceață, se auzea bîzîitul unei bărci cu motor care se apropie cu repeziciune. Scatiul făcu un semn, și în clipa următoare, azvîrlind vislele, cei doi băieți se lungiră pe fundul bărcii. Umăr lîngă umăr, cu capetele ușor ridicate deasupra marginei de lemn a bărcii, cu respirația tăiată, Scatiul și Babușcă, ascultau zgomotul puternic al bărcii cu motor care se apropia.

— Or fi Vînătorul și Bărbosul? întrebă în șoaptă Babușcă.

— Cred că ei sînt... răspunse încordat Scatiul.

— Și ce facem? continuă Babușcă, ducînd instinctiv mîna la sîn, după care oftă... măcar să fi avut praștia la mine... Dar așa?

Scatiul duse degetul la buze, făcîndu-i semn să tacă. Peste o clipă, barca cu motor, țîșni pe lîngă ei din ceață, ca să dispară, în clipa următoare din fața lor într-un vîrtej de fum.

— Nu ne-au văzut... șopti bucuros Scatiul, care recunoscuse în frîntura de clipă în care barca trecuse prin fața lor pe Vînător și pe Bărbos... Dar au să se întoarcă... la mal, Babușcă! La mal! Să ne ascundem în pădure!

• OSTROVUL LUPILOR • 208

Cei doi băieți, se ridicară repede și se repeziră la visle în timp ce zumzetul bărcii cu motor se stingea încet, încet, în vuietul monoton al apelor, învăluite în ceață. Acum cei doi băieți trăgeau din răsputeri la rame și cele două bărci alunecau repede și ușor, ca două umbre prelungi, prin draperiile înalte și albe ce se legănau grele și înăbușitoare deasupra lor. Și deodată, din adîncurile albe zumzetul bărcii cu motor răsună din nou.

— Se întorc! strigă Scatiul, înfigînd vislele cu putere în apă... Vin spre noi! Ne caută! La mal, Babușcă! La mal!

Scatiul nu se înșelase. Pe măsură ce băieții vîsleau din răsputeri, duduitul motorului bărcii care se întorcea, se auzea din ce în ce mai aproape. Scatiul dădu drumul lopeților, și sărind în picioare, trase cu un gest brusc cămașa peste cap, după care urlă:

— Sînt aici! Sări în Dunăre, Babușcă!

Dar era prea tîrziu. Barca cu motor sări ca o stîncă din ceață, și frînă brusc, într-un vîrtej de spumă.

— Curăță-i, urlă Vînătorul, sărind în picioare în barcă, și arătîndu-i cu mîna pe cei doi băieți care îl priveau înlemniți. Bărbosul dădu drumul volanului bărcii, și-apucînd un pistol-mitralieră, ce-l avea rezemat pe pernă lîngă el, sări peste parbriz pe botul bărcii. Înainte ca Scatiul și Babușcă să fi putut schița o mișcare, Bărbosul duse arma la ochi. O salvă prelungă, care li se păru celor doi băieți fără sfîrșit, cutremură văzduhul. Bărbosul păru o clipă răstignit în aer, apoi pistolul-mitralieră îi alunecă ca un șarpe din mîini, și el căzu, plescăind greoi, ca un bolovan uriaș, în adîncuri.

— V-ați jucat destul cu puștile! auziră Scatiul și Babușcă în barca din spatele lor o voce tăioasă. Nici o mișcare, Vînătorule! Nici o mișcare!

Băieții văzură cum Vînătorul se trage un pas înapoi în barcă și ridică îngrozit mîinile deasupra capului. Cînd Scatiul și Babușcă priviră fulgerător înapoi, rămaseră cu răsuflarea tăiată. În cealaltă barcă, prin fumul răvășit, se zărea «Prințul» cu un revolver în mînă, încadrat de cîțiva ostași cu automatele întinse. Țeava unui automat mai fumega încă.

(Va urma)

UN ROMÂN ÎN GROENLANDA

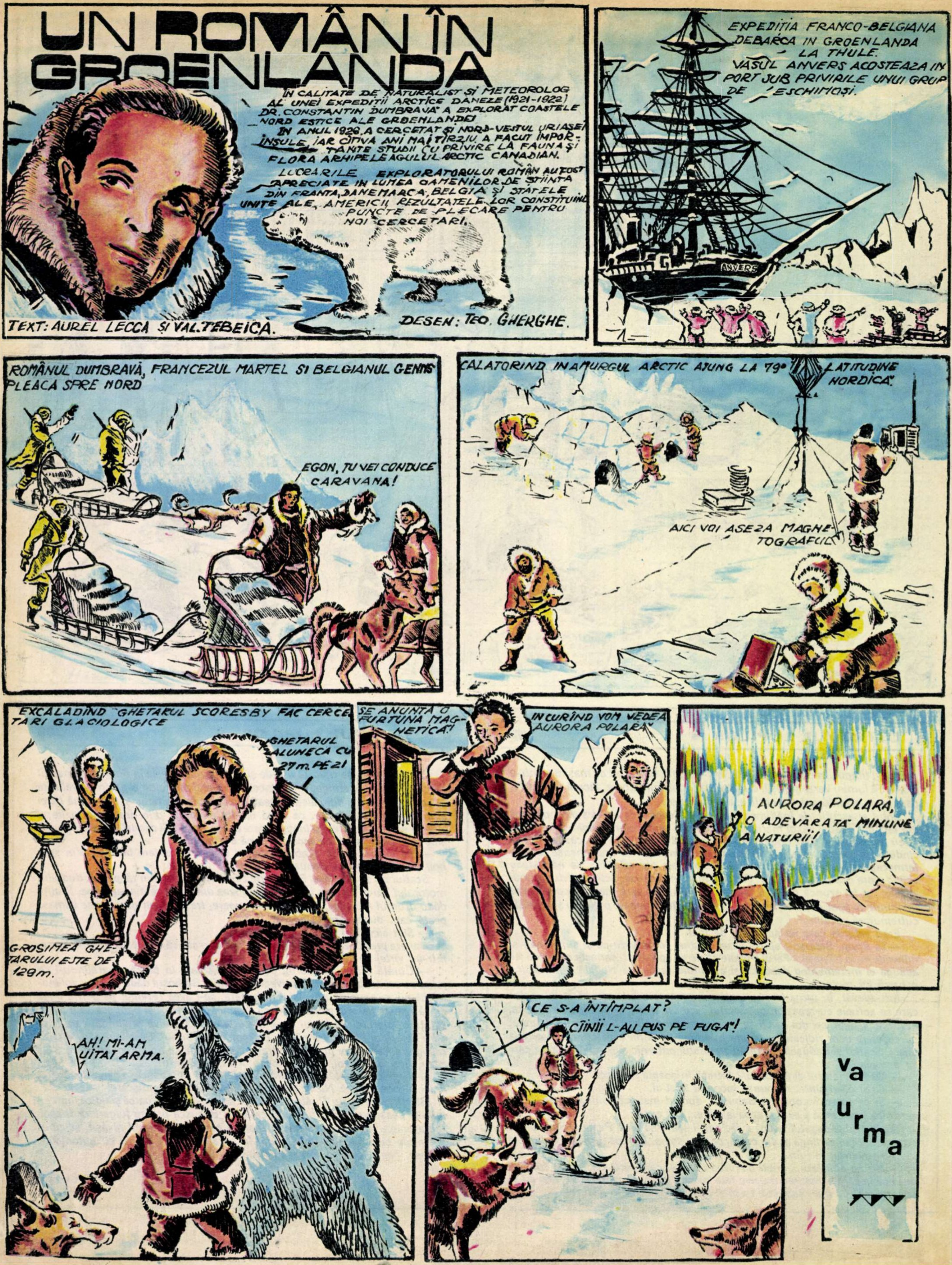
ÎN CALITATE DE NATURALIST ȘI METEOROLOG AL UNEI EXPEDIȚII ARCTICE DANEZE (1921-1922) DR. CONSTANTIN DUMBRAVĂ A EXPLORAT COASTELE NORD ESTICE ALE GROENLANDEI
ÎN ANUL 1928 A CERCETAT ȘI NORD-VESTUL URIAȘEI ÎNSULE, IAR CÎTIVA ANI MAI TÎRZIU A FACUT IMPORTANTE STUDII CU PRIVIRE LA FAUNA ȘI FLORA ARHIPELEAGULUI ARCTIC CANADIAN.
LUCRARILE EXPLORATORULUI ROMÂN AU FOST APRECIATE IN LUMEA OAMENILOR DE ȘTIINȚA DIN FRANȚA, DANEMARCA, BELGIA ȘI STATELE UNITE ALE AMERICII, REZULTATELE LOR CONSTITUIND PUNCTE DE PLECARE PENTRU NOI CERCETARI.
TEXT: AUREL LECCA ȘI VAL. TEBEICĂ.
DESEN: TEO. GHERGHE.
EXPEDIȚIA FRANCO-BELGIANA DEBARCA IN GROENLANDA LA THULE. VASUL ANVERS ACOSTEAZA IN PORT SUB PRIVIRILE UNUI GRUP DE ESCHIMOȘI.
ANVERS
ROMÂNUL DUMBRAVĂ, FRANCEZUL MARTEL ȘI BELGIANUL GENIS PLEACA SPRE NORD
EGON, TU VEI CONDUCE CARAVANA!
CALATORIND ÎN AMURGUL ARCTIC AJUNG LA 79° LATITUDINE NORDICĂ.
AICI VOI AȘEZA MAGNETOGRAFUL!
ESCALADÎND GHEȚARUL SCORESBY FAC CERCETARI GLACIOLOGICE
GHEȚARUL ALUNECA CU 27 m. PE ZI
GROSIMEA GHEȚARULUI ESTE DE 129 m.
SE ANUNȚA O FURTUNA MAGNETICĂ!
ÎN CURÎND VOM VEDEA AURORA POLARĂ!
AURORA POLARĂ, O ADEVĂRATĂ MINUNE A NATURII!
AH! MI-AM UITAT ARMA.
CE S-A ÎNTÎMPLAT?
CÎINII L-AU PUS PE FUGĂ!
va urma

SĂ FACEM CUNOŞTINŢĂ! Caricaturistul **Neagu Rădulescu** vi-i prezintă, stimaţi cititori, pe membrii redacţiei «Cutezătorii». În fond o veritabilă avanpremieră la şezătorile la care vom fi din nou împreună cu voi, în noul an şcolar.

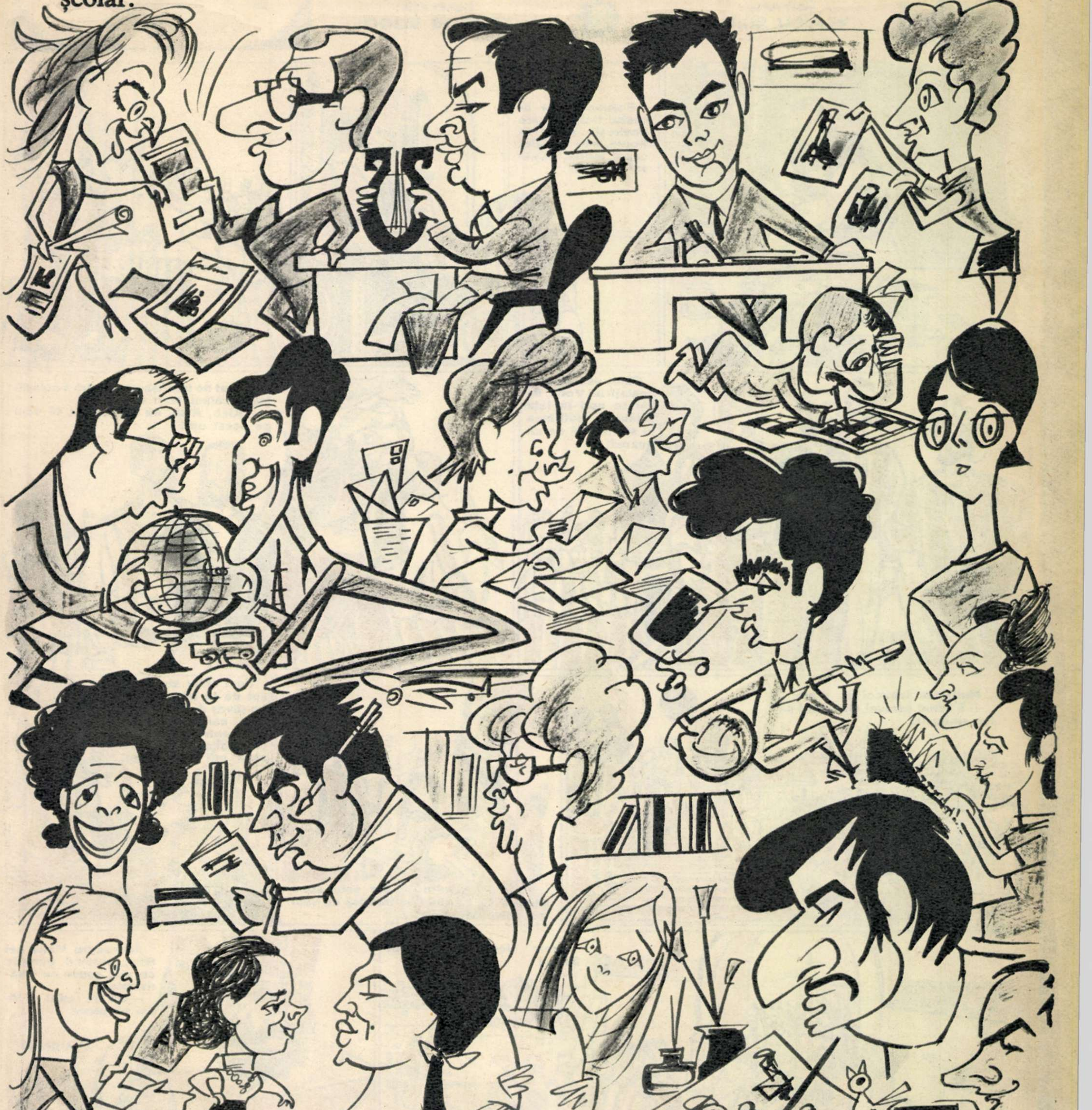

Rîndul de sus, de la stînga: *Rozalia Barany, Ovidiu Zotta, Mihai Negulescu, Petre Ghelmez, Anca Arghir.* Rîndul doi: *Octav Pancu-Iaşi, Horia Aramă, Lidia Novac, Al. Dinu Ifrim, Aurel Weiss.* Rîndul trei: *Maria Negrea, Costache Anton, Biti Caragiale, Constantin Diaconu, Ileana Piţa, Mioara Ioanovici, Elena Munteanu.* Rîndul patru: *Lucia Sicomaş, Elena Skibinski, Ecaterina Roşca, Dida Ibriceanu, Pompiliu Dumitrescu, Grigore Prepeliţă.*

108

Mihai Vodă Viteazul

Scenariu:
VLAICU BÎRNA

2

Ilustrații:
TEODOR BOGOI

Alexandru Vodă cel Rău, domnul Țării Românești, vrea să-l piardă pe Mihai, Banul Craiovei. Acesta fuge spre Istambul, dar gealații lui vodă îl prind și-l aduc la București, unde este întemnițat.

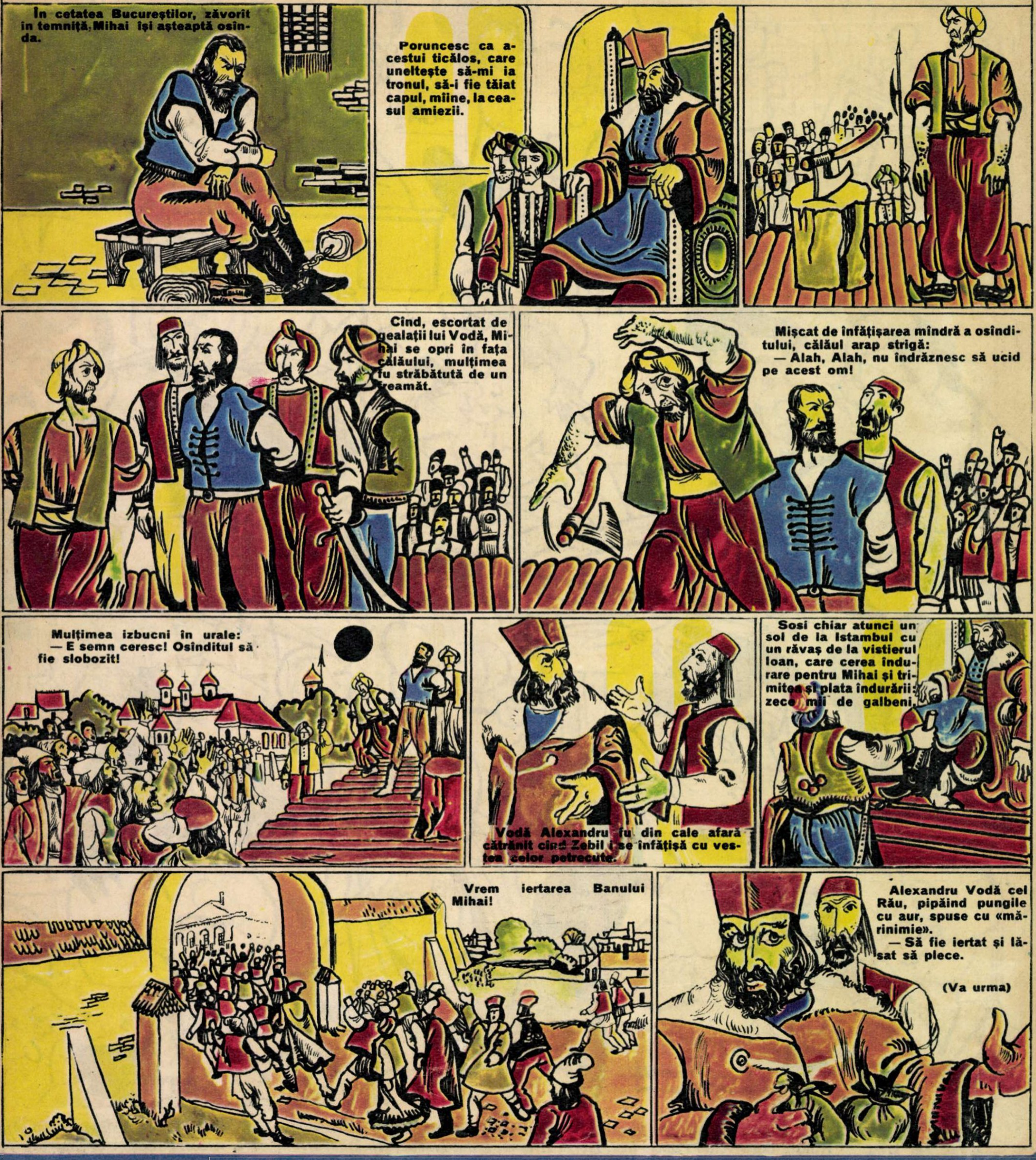
În cetatea Bucureștilor, zăvorit în temniță, Mihai își așteaptă osinda.
Poruncesc ca acestui ticălos, care uneltește să-mi ia tronul, să-i fie tăiat capul, mîine, la ceasul amiezii.
Cînd, escortat de gealații lui Vodă, Mihai se opri în fața călăului, mulțimea fu străbătută de un geamăt.
Mișcat de înfățișarea mîndră a osinditului, călăul arap strigă:
— Alah, Alah, nu îndrăznesc să ucid pe acest om!
Mulțimea izbucni în urale:
— E semn ceresc! Osinditul să fie slobozit!
Vodă Alexandru fu din cale afară cătrănit cînd Zebil i se înfățișă cu vestea celor petrecute.
Sosi chiar atunci un sol de la Istambul cu un răvaș de la vistierul Ioan, care cerea îndurare pentru Mihai și trimitea și plata îndurării: zece mii de galbeni.
Vrem iertarea Banului Mihai!
Alexandru Vodă cel Rău, pipăind pungile cu aur, spuse cu «mărinimie».
— Să fie iertat și lăsat să plece.
(Va urma)

Redacția: București. Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: MIHAI NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ.
Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10.
Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Lucia SICOMAS.

1 leu